

[Indenrigsministeren.]

haft for visse Udlaan, og det ærede Medlem nævnte særlig Ejendomsoverdragelser. Jeg vil der over for sige, at det forekommer mig at være tvivlsomt, om Bestemmelsen har været effektiv i disse Tilfælde, for man kan meget let indrette hele Købesummen efter den lave Rente. Jeg er derfor ikke sikker paa, at Bestemmelsen har eller har haft nogen egentlig Betydning med Hensyn til at holde Renten nede. I det hele taget maa jeg sige, at jeg er enig med dem, som har hævdet, at denne Lov lige saa lidt som den, den afløser, er et Udtryk for et Forsøg paa en almindelig Rentesænkning. Den tager ikke Sigte paa det Spørgsmaal, saa vilde den være fuldstændig ufyldstgørende. Den tager Sigte paa inden for det til enhver Tid gældende Renteniveau at søge at faa de fleste Lempelser ind for dem, der skal laane i fast Ejendom, uden at disse Lempelser dog bliver saa store, at de i det hele taget ingen Laan kan opnaa. Det er min Opfattelse, at naar man gaar ind paa den Tankegang, at man ikke i væsentlig Grad, eller maaske slet ikke gennem denne Lovgivning kan paavirke det almindelige Renteniveau, saa bliver Spørgsmaalet: Er det ikke at foretrække for Laantageren, at han kan faa Laan til Pari og høj Rente frem for Laan til en mindre Rente og til en lav Kurs, selv om den effektive Rente derigennem bliver lige høj? Og dér er det min Mening, at det er en Fordel. Hvis man har et Laan til en lav nominal, men en høj effektiv Rente, har man, hvis Renteniveauet falder meget betydeligt, ingen eller i hvert Fald ikke saa mange Muligheder for at opnaa en Konvertering og derigennem faa Gavn af den mulige lavere Rente, som paa et senere Tidspunkt kunde indtræde, og som der kunde opnaas Laan til.

Det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen sagde, som jeg vist har nævnt, at Lovforslaget ingen Betydning havde, og det ærede Medlem henviste til § 1. Men Lovforslaget indeholder dog, selv om det ikke er stort, mere end denne Paragraf. Det, der er Tale om i § 1, er ganske simpelt den almindelige Pris paa den Slags Laan, idet der ogsaa tages Hensyn til Kvaliteten og Hensyn til de mange forskellige Forhold ved Laanet. De maa selvfølgelig tages i Betragtning, ligesom ved andre Varer, der sælges. Der maa tages Hensyn til Risikoen og de Bestemmelser i det hele taget, som er knyttet til Laanet. Efter min Mening kan der ikke fastsættes nogen bestemt Sats. Lige saa lidt som man kan fastsætte en bestemt Pris for et Kreatur uden Hensyn

til, hvordan det er, lige saa lidt kan man fastsætte en Pris paa et Laan uden Hensyn til de Egenskaber, der knytter sig til Laanet. Men det, der her siges, er, at selv om man giver Renten fri for disse Laan og lader Tilbud og Efterspørgsel være bestemmende for Rentens Størrelse, er det ikke dermed Meningen at tillade en hvilken som helst Rente, man i en Tvangssituation kan afpresse en Debitor. Det skal være en rimelig Rente under Hensyn til hele Tilstanden paa Pengemarkedet og under Hensyn til alle de Forhold, der knytter sig til Optagelsen af dette Laan.

Jeg vil ogsaa spørge det ærede Medlem om han ikke ser nogen Værdi i § 2, som dog begrænser den Form for Udlaansvirksomhed, hvor man vel giver en lav Rente, men hvor man ogsaa giver en usædvanlig lav Kurs og derigennem binder Debitor til at svare en høj effektiv Rente langt ud i Fremtiden, maaske ogsaa i en Tid, hvor Renteniveauet er et helt andet.

Med Hensyn til det ærede Medlems Dagsorden skal jeg blot udtale i Tilknytning til det, jeg allerede har sagt, at hvis man kunde opnaa alt det, der her er foreslaaet, og alt det, der her er peget paa, ved at vedtage en Dagsorden, ja saa var det den letteste Sag af Verden. Men der opnaas jo intet som helst derigennem, og jeg maa være enig med det ærede Medlem Hr. Hassing-Jørgensen i, at den Pengerigelighed, der for Tiden hersker, næppe er saa solid, at den kan danne et virkeligt Grundlag for en dybtgaaende Rentesænkning. Hvis den kunde det, vilde den give sig større Udslag netop i Obligationskurserne, men dette, at den maaske er et forbigaaende Fænomen, er sikkert noget af det, der gør, at den ikke giver sig større Udslag i denne Retning. Jeg tror ikke, man opnaar noget som helst ved at vedtage denne Paastand paa Overgang til Dagsordenen, ud over een Ting, nemlig, at det Lovforslag, som her er fremsat, bortfalder, og derfor maa jeg fraraade, at man vedtager denne Dagsorden.

A. C. Mortensen: Jeg takker den højtærede Indenrigsminister for hans Udtalelser om, at han gerne vil medvirke til at opnaa et lavere Renteniveau. Jeg kan give ham Ret i, at det ikke er saa let gjort, og i hvor høj Grad Spørgsmaalet kan løses, kan man ikke vide noget om. Men i hvert Fald er jeg klar over, at det hjælper ikke med en Dagsorden her. I det hele taget kan jeg ikke indse, at de Dagsordener, som man er tilbøjelig til at komme med her fra Bondepartiets Side, har noget som helst Formaal, og jeg anbefa-